

Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 01.07.1990, sp. zn. PP 840/90, ECLI:CZ:NS:1990:PP.840.1990.1

Číslo: 1/1992

Právní věta: Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, který byl uložen zvláště nebezpečnému recidivistovi podle § 41 písm. b) tr. zák. ve znění zák. č. 140/1961 Sb., přichází i za účinnosti zákona č. 175/1990 Sb. v úvahu jen za předpokladu, že odsouzený vykonal dvě třetiny uloženého trestu odnětí svobody. Redakční poznámka: Uloženým trestem odnětí svobody se s ohledem na § 61 odst. 1 tr. zák. rozumí i trest odnětí svobody zmírněný na základě rozhodnutí prezidenta republiky.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 01.07.1990

Spisová značka: PP 840/90

Číslo rozhodnutí: 1

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Podmíněné propuštění, Recidiva zvláště nebezpečná

Předpisy: 140/1961 Sb. § 41

§ 61 odst. 1

§ 62 odst. 1 175/1990 Sb. čl. II odst. 4

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Odůvodnění:

V rozhodovací praxi soudců se objevila nejednotnost v posuzování otázky, zda při podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, o kterém se rozhoduje po 1. 7. 1990, tedy za účinnosti zák. č. 175/1990 Sb., v případě zvláště nebezpečného recidivisty podle § 41 písm. b) tr. zák. ve znění zák. č. 140/1961 Sb. platí ustanovení § 61 odst. 1 tr. zák., podle něhož předpokladem podmíněného propuštění je vykonání poloviny uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta republiky zmírněného trestu odnětí svobody, anebo ustanovení § 62 odst. 1 tr. zák., podle něhož musí být vykonány dvě třetiny uloženého trestu odnětí svobody. Tuto nejednotnost signalizovaly Nejvyššímu soudu ČR také orgány Sboru nápravné výchovy ČR.

Např. okresní soud v Jičíně ve věcech [PP 840/90](#) a PP 846/90 vycházel z toho, že podle § 61 odst. 1 tr. zák. postačí výkon jedné poloviny trestu, a povolil podmíněné propuštění, i když odsouzení dosud nevykonali dvě třetiny trestu. Svůj právní názor okresní soud v Jičíně v těchto věcech blíže nezdůvodnil.

Naproti tomu např. okresní soud v Šumperku ve věci PP 224/90 zamítl návrh odsouzeného na podmíněně propuštění s odkazem na to, že podle § 62 odst. 1 tr. zák. dosud nebyly vykonány dvě třetiny trestu. Toto rozhodnutí odůvodnil okresní soud v Šumperku tím, že postavení zvlášť nebezpečných recidivistů podle § 41 písm. b) tr. zák. ve znění zák. č. 140/1961 Sb., kteří byli odsouzeni před 1. 7. 1990, bylo novelou trestního zákona účinnou od 1. 7. 1990 dotčeno jen zkrácením trestu podle čl. II odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb. a že v jiných směrech zůstalo nedotčeno, včetně zařazení do třetí nápravně výchovné skupiny a předpokladů podmíněného propuštění.

Předseda trestního kolegia Nejvyššího soudu ČR navrhl podle § 21c odst. 2 zák. č. 36/1964 Sb. ve znění pozdějších zákonů, aby trestní kolegium zaujalo stanovisko ke správnému výkladu zákona.

Trestní kolegium Nejvyššího soudu ČR zaujalo stanovisko, vycházejíc z následujících úvah:

Podle § 61 odst. 1 tr. zák. zásadně platí, že předpokladem podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je výkon poloviny uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta republiky zmírněného trestu odnětí svobody. V ustanovení § 62 odst. 1 tr. zák. jsou taxativně uvedeny zvláštní případy, kdy část vykonaného trestu odnětí svobody jako předpoklad podmíněného propuštění je stanovena odchýlně a kdy se vyžaduje výkon dvou třetin uloženého trestu. Mezi těmito případy je v § 62 odst. 1 tr. zák. uveden též zvlášť nebezpečný recidivista, aniž by bylo jakkoli rozlišováno mezi zvlášť nebezpečnou recidivou podle § 41 písm. a) a podle § 41 písm. b) tr. zák. ve znění zák. č. 140/1961 Sb. Z toho vyplývá, že obě formy zvlášť nebezpečné recidivy podléhají právnímu režimu stanovenému v § 62 odst. 1 tr. zák. a že na žádný případ zvlášť nebezpečné recidivy se nevztahuje ustanovení § 61 odst. 1 tr. zák., pokud je v něm stanoveno, jaká část vykonaného trestu je předpokladem podmíněného propuštění.

Na těchto zásadách nic nezměnila ani novela trestního zákona provedená zákonem č. 175/1990 Sb., jímž byl zúžen okruh pachatelů, kteří se považují za zvlášť nebezpečné recidivisty. Podle zák. č. 175/1990 Sb. je za zvlášť nebezpečnou recidivu podle § 41 odst. 1 tr. zák. ve znění zák. č. 175/1990 Sb. nadále považována jen zvlášť nebezpečná recidiva podle § 41 písm. a) tr. zák. ve znění zák. č. 140/1961 Sb. Z okruhu zvlášť nebezpečné recidivy byly tedy vyloučeny případy zvlášť nebezpečné recidivy podle dosavadního ustanovení § 41 písm. b) tr. zák. č. 140/1961 Sb. Tato změna však má význam pouze pro případy, v nichž soud rozhoduje o vině.

Jestliže byl odsouzený uznán vinným jako zvlášť nebezpečný recidivista, byť podle § 41 písm. b) tr. zák. ve znění zák. č. 140/1961 Sb., před nabytím účinnosti zákona č. 175/1990 Sb., nemění se nic na tom, že jde o zvlášť nebezpečného recidivistu. V návaznosti na to se nemění ani právní důsledky této skutečnosti, např. zařazení do třetí nápravně výchovné skupiny podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. a také výkon dvou třetin uloženého trestu jako předpoklad podmíněného propuštění se zřetelem k ustanovení § 62 odst. 1 tr. zák.

Zákon č. 175/1990 Sb. se osoby, která byla před jeho účinností odsouzena jako zvlášť nebezpečný recidivista podle § 41 písm. b) tr. zák. ve znění zák. č. 140/1961 Sb., dotýká jen v případě, že uložený trest přesahuje horní hranici základní trestní sazby (to znamená sazby nezvýšené podle § 42 odst. 1 tr. zák.). V takovém případě soud podle čl. II odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb. zkrátí trest na tuto hranici. Jiné změny v postavení osoby odsouzené jako zvlášť nebezpečný recidivista podle § 41 písm. b) tr. zák. ve znění zák. č. 140/1961 Sb. již ze zákona č. 175/1990 Sb. nevyplývají.

Navíc z ustanovení čl. II odst. 1 zák. č. 175/1990 Sb. vyplývá, že tresty uložené před účinností tohoto zákona se vykonají podle dosavadních předpisů, pokud není dále v čl. II zák. č. 175/1990 Sb. stanoveno jinak. Následující ustanovení čl. II odst. 2 až 8 zák. č. 175/1990 Sb. nestanoví o výkonu trestu odnětí svobody uloženého zvlášť nebezpečnému recidivistovi nic dalšího než jen to, že za podmínek uvedených v čl. II odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb. se uložený trest zkrátí. Na výkon takového

trestu, tj. trestu uloženého zvlášť nebezpečnému recidivistovi, se tedy vztahuje i ustanovení § 62 odst. 1 tr. zák.

To mimo jiné znamená, že podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, který byl uložen zvlášť 4nebezpečnému recidivistovi podle § 41 písm. b) tr. zák. ve znění zák. č. 140/1961 Sb., přichází i za účinnosti zákona č. 175/1990 Sb. v úvahu jen za předpokladu, že odsouzený vykonal dvě třetiny uloženého trestu odnětí svobody.

1) Redakční poznámka: Uloženým trestem odnětí svobody se s ohledem na § 61 odst. 1 tr. zák. rozumí i trest odnětí svobody zmírněný na základě rozhodnutí prezidenta republiky.